

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 92. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700593145920.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

Comtesse Felicia, der stadig vedblev at komme ned og gjøre Honneurs ved Frokosten, var derimod den personificerede Verdslighed. Det, hun beskæftigede sig med, var Verden, som den var, og aldeles ikke, som den skulde være. Hun fortalte gjerne og vilde gjerne høre fortælle om Virkeligheden, om personlige Forhold og Tilstande, og hændte det sig, at Talen førte hende til Begivenheder eller Forhold, som en Dame ikke gjerne dvæler ved, saa fjernede hendes Ord sig med let Anstand ved Døren og havde dog bragt min Tanke indenfor. Man fik uvilkaarlig en Følelse af, at der var noget Bravt og Sundt i hendes Natur; men hun var med alle sine Begreber, Forestillinger og Sympathier begrændset af sin Stand, af »Selskabet«. Ved sin Opdragelse og ved sit talrige Bekjendtskab kunde hun føle saa at sige gennem Fingerspidserne, hvad »man« vilde dømme om en Handling, og denne ubestemmelige Codex, hvorefter »man« dømte, var hendes Bibel. For et ungt Menneske, der skal ud i Verden, er Omgangen med en saadan Dame i høi Grad gavnlig; jeg lærte saa Meget af hende, at jeg i Øieblikke faldt paa den, vistnok aldeles ugrundede Mistanke, at hun tog mig i Lære. Hvad jeg ved hende fik Øiet op for og derpaa af Omgivelserne end mere lærte, var Kundskab om den aristokratiske Opfattelse af Livet: En naiv Tro paa deres Slægt, der væsenlig erstatter Evighedstroen; Selvfølelse uden Selvkritik; en yderst behagelig Evne til at kunne gaae ind i sit Hus og af Stamtræet hente en begrændset Pligtfølelse, der ikke fordrer mere af Egoismen, end den holder af; en næsten mystisk Tro paa Grunden, Jorden, Familiejorden, der holder dem i særligt, afsluttet Forhold til de ældste Tider, medens andre Mennesker kun have Adkomst til sex Fod Jord paa den almindelige Kirkegaard. Dette Sidste, Tilknytningen til Grunden, kunde jeg især godt forstaae; en lignende Følelse havde ligget i mit Sind, før vi mistede Gaarden; nu var jeg løsreven derfra, rodløs, og naar jeg theoretisk kunde trøste mig selv med, at jeg da havde den almindelige Opgave: at slaae Rod i Evigheden, saa var det mig dog praktisk til meget liden Trøst, og jeg følte mig ofte i en besynderlig Tilstand: jeg gik 93 omkring som i et Fata Morgana; vor Gaard var forstørret og forskjønnnet kommen tilstede, og jeg var landflygtig i den.